

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
WOJCIECH MISIĄG

KSR-4101-05-01/2011
P/11/109

Warszawa, dnia 2 lutego 2012 r.

Pan
Leszek Karwowski
Prezes
Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli przeprowadziła w Krajowym Zarządzie Gospodarki Wodnej, zwanym dalej „KZGW”, kontrolę w zakresie wykonywania przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej wybranych obowiązków ustawowych w okresie od 2008 r. do końca I półrocza 2011 r., obejmujących planowanie gospodarowania wodami, nadzorowanie realizacji zadań związanych z utrzymaniem wód lub urządzeń wodnych oraz inwestycji w gospodarce wodnej, a także kontrole gospodarowania wodami.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, wykonywanie przez Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej objętych kontrolą zadań ustawowych.

1. Prezes KZGW zatwierdził w dniu 21 grudnia 2011 r. wstępną ocenę ryzyka powodziowego (WORP), której obowiązek przygotowania, w terminie do dnia 22 grudnia 2011 r., został nałożony art. 11 ust. 1 pkt 1 *ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw*². Projekt WORP został opracowany w ramach projektu *Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami* (ISOK), finansowanego ze środków PO IG³. W dniu 27 września 2011 r. projekt WORP został skierowany do zaopiniowania przez wojewodów i marszałków województw, zgodnie z wymaganiami art. 88c ust. 3 *ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne*⁴.

---

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82.

² Dz. U. Nr 32, poz. 159.

³ Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka.

⁴ Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.

2. Prezes KZGW nie opracował projektu planu ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze kraju, z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy, do czego zobowiązywał od dnia 1 stycznia 2002 r. przepis art. 90 ust. 1 pkt 2 *ustawy – Prawo wodne*⁵. Według wyjaśnień uzyskanych w toku kontroli, przyczyną nieopracowania powyższego dokumentu była zmiana podejścia do procesu planowania w omawianym zakresie, wynikająca z założeń *dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim*⁶, która weszła w życie 26 listopada 2007 r. Nowa regulacja, wynikająca z *ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw*⁷, nałożyła na Prezesa KZGW przygotowanie innych dokumentów dotyczących ochrony przeciwpowodziowej na terenie kraju, tj.: wstępnej oceny ryzyka powodziowego (do dnia 22 grudnia 2011 r.), map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego (do dnia 22 grudnia 2013 r.) oraz planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy (w terminie do dnia 22 listopada 2015 r.)⁸. Ponadto, jak wyjaśniono, podstawą do opracowania planu ochrony przeciwpowodziowej oraz przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze kraju powinny być sporządzone, przez dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej, studia ochrony przeciwpowodziowej, ustalające granice zasięgu wód powodziowych o określonym prawdopodobieństwie występowania oraz kierunki ochrony przed powodzią, które – z powodu braku środków budżetowych – nie zostały opracowane dla obszaru całego kraju, wobec czego omawianego planu nie można było opracować.

Kontrola wykazała, że opracowanie map zagrożenia powodziowego oraz map ryzyka powodziowego zostało ujęte w projekcie ISOK, realizowanym ze środków PO IG przez konsorcjum IMGW⁹, KZGW, GUGiK¹⁰, Instytut Łączności oraz Rządowe Centrum Bezpieczeństwa.

3. Prezes KZGW, w dniu 9 marca 2010 r., zatwierdził Program wodno-środowiskowy kraju, z uwzględnieniem podziału na obszary dorzeczy, zwany dalej „PWŚK”, do opracowania którego zobowiązany był na podstawie art. 90 ust. 1 pkt 1 *ustawy – Prawo wodne*. PWŚK został poprzedzony sporządzeniem opracowań wymienionych w art. 113 ust. 2 powyższej ustawy.
4. Stwierdzono, że plany gospodarowania wodami na obszarze dorzeczy (PGW), których projekty – zgodnie z art. 90 ust. 1 pkt 1a *ustawy – Prawo wodne* – sporządził Prezes KZGW, zostały zatwierdzone przez Radę Ministrów i na podstawie art. 119 ust. 3 *ustawy – Prawo wodne* opublikowane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej Monitor Polski.
5. Kontrola wykazała, że w toku prac nad PGW oraz PWŚK, zgodnie z przepisami *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko*¹¹, zapewniono udział społeczeństwa w opracowaniu omawianych dokumentów. Projekty PGW oraz PWŚK uzgadniane były z Ministerstwem Środowiska oraz innymi właściwymi organami.
6. Według stanu na koniec 2010 r. w administracji regionalnych zarządów gospodarki wodnej (RZGW) znajdowało się 273,9 km wałów przeciwpowodziowych (stanowiących 3,2% wszystkich wałów w Polsce) oraz 10 784,7 km rzek i 13 135,5 km potoków górskich, a także 258 447,5 ha gruntów, z czego 200 034,2 ha, tj. 77,4%, stanowiły grunty pokryte wodami. Ponadto w zarządzie RZGW, na koniec 2010 r. znajdowało się 12 suchych zbiorników wodnych i polderów o łącznej powierzchni 26,2 mln m³ oraz 29 zbiorników

---

⁵ Według stanu prawnego obowiązującego do dnia 17 marca 2011 r.

⁶ Dz. U. UE L 288 z 6.11.2007, s. 27.

⁷ Dz. U. Nr 32, poz. 159.

⁸ Terminy opracowania wymienionych zadań zostały ustalone w art. 11 ust. 1 pkt 1 *ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw*.

⁹ Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

¹⁰ Główny Urząd Geodezji i Kartografii.

¹¹ Dz. U. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.

wodnych (o pojemności powyżej 2 hm³) o łącznej pojemności 1 519,0 mln m³, w tym 485,1 mln m³ rezerwy powodziowej.

W KZGW nie sporządzano corocznych szczegółowych zestawień zadań, planowanych do wykonania w ramach bieżącego utrzymania i regulacji rzek oraz urządzeń wodnych, będących w administracji RZGW. Natomiast dyrektorzy RZGW przekazywali Prezesowi KZGW coroczne plany działalności, zawierające dane dotyczące zadań koniecznych do wykonania oraz planowanych w RZGW z zakresu utrzymania wód jak również prac remontowych i konserwacyjnych urządzeń wodnych na terenach administrowanych przez RZGW. Potrzeby wykonania zadań i ich zakres dyrektorzy RZGW określali na podstawie bieżącego monitoringu rzek i potoków oraz urządzeń wodnych. Prezes KZGW uzyskiwał – na podstawie sprawozdań z działalności dyrektorów RZGW – informacje o wykonaniu powyższych zadań, zadaniach niewykonanych oraz o przyczynach niewykonania tych zadań. Ważniejsze wykonane zadania, m.in. w ramach utrzymania wód i urządzeń wodnych, były prezentowane w sprawozdaniach z realizacji zadań za poszczególne lata okresu 2008–2010, przekazywanych Ministrowi Środowiska w terminach zgodnych z art. 91 *ustawy – Prawo wodne*. Wszystkie realizowane zadania dotyczyły najpilniejszych działań, mających na celu poprawę stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego ludności i mienia, jak również zwiększenie możliwości korzystania z wód i urządzeń wodnych oraz infrastruktury technicznej rzek.

7. Środki na utrzymanie wód i urządzeń wodnych zaplanowane w ramach limitu wydatków, przyznanego z budżetu państwa, stanowiły niewielki procent szacunkowego rocznego zapotrzebowania, tj.: w 2008 r. – 10,3%; w 2009 r. – 10,1%; w 2010 r. – 10,1% oraz w 2011 r. – 8,2%, określonego na podstawie raportu pn. *Przeszacowanie wartości majątku Skarbu Państwa będącego w administracji regionalnych zarządów gospodarki wodnej*, przyjętego na posiedzeniu Kierownictwa resortu środowiska w sierpniu 2008 r.

Prezes KZGW, podczas corocznych prac nad projektem budżetu państwa, zgłaszał do Ministra Środowiska potrzeby finansowe w zakresie bieżącego utrzymania wód i urządzeń wodnych. Ponadto informował, że otrzymywane środki były niewystarczające, umożliwiające realizację jedynie najpotrzebniejszych zadań związanych z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych, co w rezultacie powodowało postępującą dekapitalizację majątku Skarbu Państwa. Prezes KZGW wskazywał również na konieczność wydatkowania dodatkowych środków w związku z obowiązkiem utrzymania majątku powstałego w wyniku nowych inwestycji¹².

O złej sytuacji finansowej gospodarki wodnej, w zakresie majątku zarządzanego przez RZGW oraz otrzymywaniu środków budżetowych w kwotach niewystarczających na jego odtworzenie po zniszczeniach wynikających z powodzi, Prezes KZGW w październiku 2009 r., poinformował bezpośrednio Ministra Finansów.

Jak ustalono w trakcie kontroli, Prezes KZGW podejmował w badanym okresie działania dla pozyskania środków finansowych innych niż budżetowe, przekazując do NFOŚiGW – za pośrednictwem Ministra Środowiska – potrzeby, jakie powinny zostać uwzględnione w planie finansowym NFOŚiGW, w tym związane z utrzymaniem wód i urządzeń wodnych.

8. Z ustaleń kontroli wynika, że szacunkowa wartość szkód, spowodowanych przez powódzie od 2008 r., w majątku administrowanym przez dyrektorów RZGW wynosiła:
  - w 2008 r. – 98.600 tys. zł dla wszystkich zadań do wykonania celem usunięcia szkód – bez względu na stopień pilności¹³;
  - w 2009 r. – 201.401 tys. zł dla wszystkich zadań – bez względu na stopień pilności, w tym 119.011,5 tys. zł dla zinwentaryzowanych 272 zadań o stopniu 1 w skali pilności;

¹² Finansowanych ze środków kredytowych z międzynarodowych instytucji finansowych (Europejskiego Banku Inwestycyjnego I i II, Banku Rozwoju Rady Europy).

¹³ W 3-stopniowej skali pilności, stopień 1- prace najpilniejsze.

– w 2010 r. – 1.356.216 tys. zł dla 2458 zadań.

W latach 2008–2010 na utrzymanie wód i urządzeń wodnych, w tym na usuwanie skutków powodzi, wydatkowano łącznie 333.694 tys. zł, z tego:

- 205.283 tys. zł środków z budżetu państwa, tj. 97,5% zaplanowanych (210.446 tys. zł);
- 26.251 tys. zł środków UE, pomocowych i kredytów oraz pożyczek z międzynarodowych instytucji finansowych, tj. 89,9% zaplanowanych (29.198 tys. zł);
- 102.160 tys. zł środków pozabudżetowych, w tym z NFOŚiGW 46.045,0 tys. zł.

W ramach działań podejmowanych w celu pozyskania środków budżetowych na usuwanie skutków powodzi, realizowanych w ramach bieżącego utrzymania wód i urządzeń wodnych, Prezes KZGW wystąpił do Ministra Środowiska, w badanym okresie, łącznie z 23 wnioskami o uruchomienie środków z rezerw celowych, z czego otrzymał z wnioskowanych kwot: w 2008 r. – 2,6%; w 2009 r. – 9,9%; w 2010 r. – 90,5% oraz w 2011 r. (I półrocze) – 65,3%.

Ponadto Prezes KZGW, w lipcu 2010 r., w odpowiedzi na gotowość wsparcia finansowego przez NFOŚiGW przedsięwzięć w celu pomocy mieszkańcom zalanych i podtopionych regionów, skierował do NFOŚiGW listę zadań priorytetowych do finansowania z programu *Przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska z likwidacją ich skutków*. Zadania te obejmowały usuwanie awarii i zniszczeń powstałych w wyniku powodzi z maja i czerwca 2010 r. m.in. obiektów gospodarki wodnej. Również w 2009 r. występowano do NFOŚiGW o środki na usuwanie skutków powodzi poprzez przekazanie najpilniejszych zadań, zgłoszonych przez dyrektorów RZGW, do dofinansowania z programu priorytetowego *Program dla przedsięwzięć w zakresie zarządzania zasobami i przeciwdziałania zagrożeniom środowiska*. Natomiast w 2008 r. nie występowano do NFOŚiGW o powyższe środki, gdyż – jak wynika z uzyskanych wyjaśnień – programy priorytetowe NFOŚiGW, dostępne przed 2009 r., nie przewidywały finansowania zadań na usuwanie skutków powodzi.

9. Określenie potrzeb i wykonywanie prac związanych z usuwaniem drzew i krzewów z terenów szczególnego zagrożenia powodzią realizowane było przez RZGW w ramach bieżącej działalności. Natomiast Prezes KZGW, celem zintensyfikowania prac związanych z oczyszczaniem terenów administrowanych przez dyrektorów RZGW, zlecił w czerwcu 2010 r. dyrektorom RZGW oszacowanie potrzeb w zakresie wycinki drzew i krzewów, co stanowiło podstawę opracowania harmonogramów wycinki na lata 2011–2016, zawierających m.in. lokalizację zadania, zakres rzeczowy i koszt wykonania. Ponadto w KZGW monitorowano postęp prac określonych w powyższych harmonogramach.
10. W badanym okresie planowano do budowy pięć inwestycji gospodarki wodnej, których inwestorami byli, zgodnie z art. 92 ust. 4 ustawy – *Prawo wodne*, dyrektorzy RZGW. Dwie z nich (*budowa zbiornika Racibórz Dolny* oraz *budowa jazu kłapowego w Chróścicach*) były w fazie przygotowawczej. Natomiast w trzech (*budowa zbiornika wodnego w Świnnej Porębie*, *budowa stopnia wodnego Malczyce* oraz *budowa jazu kłapowego w Lewinie Brzeskim*) w latach 2008–2010 rozpoczęto lub kontynuowano prace budowlane, na które wydatkowano 593,7 mln zł. Łącznie od rozpoczęcia prac wydatkowano na powyższe inwestycje 1.791,0 mln zł, natomiast do czasu ich zakończenia (odpowiednio w latach 2013, 2015 i 2014) przewidziano jeszcze wydatki w kwocie 1.457,9 tys. zł. Źródłem finansowania realizacji powyższych inwestycji są krajowe środki budżetu państwa, środki UE oraz NFOŚiGW.

Prezes KZGW, nadzorujący powyższe inwestycje zgodnie z art. 90 ust. 1 pkt 7a ustawy – *Prawo wodne*, wyjaśnił, że opóźnienia w ich budowie wynikały m.in. z warunków hydrologiczno-meteorologicznych, uniemożliwiających planową realizację zadań. Dotyczyło to w szczególności budowy zbiornika wodnego Świnna Poręba, którego budowę rozpoczęto w 1986 r., gdzie z powodu powodzi w 2010 r. nie wykonano, w stosunku do planu, kwoty około 90 mln zł.

Ponadto kontrola wykazała, iż z powodu braku środków, w badanym okresie w corocznych planach nie ujmowano budowy zbiornika wodnego Kotlewnia na rzece Bierawka, mającego istotne znaczenie dla ochrony przeciwpowodziowej. Prezes KZGW, pismem z dnia 13 maja 2009 r., wystąpił do Sekretarza Stanu w Ministerstwie Środowiska o włączenie powyższej inwestycji na aktualizowaną listę projektów indywidualnych PO liŚ, Priorytet III, Działanie 3.1. *Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego*. Kolejnym pismem z 15 lipca 2011 r., Prezes KZGW poinformował Sekretarza Stanu w MŚ, że ze środków Programu dla Odry 2006, dla potrzeb realizacji ww. zbiornika za kwotę 112,9 tys. zł wykonano: aktualizację studium wykonalności, wnioski o dofinansowanie projektu ze środków Funduszu Spójności, kosztorys inwestorski oraz operat szacunkowy gruntów pod budowę zbiornika, a sama inwestycja znajdowała się na liście rezerwowej projektu aktualizacji Programu dla Odry 2006.

11. W toku kontroli ustalono, że spośród 16 zadań z zakresu odbudowy, remontów i modernizacji urządzeń wodnych, planowanych w RZGW do realizacji w latach 2008–2010, na koniec 2010 r. w fazie przygotowawczej pozostawało 12 zadań. Pozostałe cztery zadania (*Modernizacja śluz odrzańskich, Remont i odbudowa zabudowy regulacyjnej na rzece Kamiennej, Remont i odbudowa ubezpieczeń brzegowych na rzece Białej, Remont i odbudowa zabudowy regulacyjnej na rzece Włodzicy*) zostały rozpoczęte lub kontynuowano prace budowlane, na co w latach 2008–2010 wydatkowano 20,7 mln zł, a od początku realizacji łącznie 22,2 mln zł, natomiast do czasu ich zakończenia w latach 2011–2012 przewidziano poniesienie dalszych środków w kwocie 30,9 mln zł. Według wyjaśnień Prezesa KZGW opóźnienia w realizacji omawianych zadań wynikały z trudnych warunków hydrologiczno-meteorologicznych, uniemożliwiających ich terminową realizację.

W planach RZGW na lata 2008–2010 nie ujęto 10 zadań dotyczących odbudowy, modernizacji i remontu urządzeń wodnych, których łączny koszt realizacji szacowano na 499,4 mln zł. Było to spowodowane głównie nieumieszczeniem ich na listach projektów zakwalifikowanych do finansowania z programów operacyjnych. W sprawie dwóch inwestycji (*Udrożnienie ujściowego odcinka rzeki Bug oraz Remont zapór bocznych jeziora Zegrzyńskiego*), planowanych do finansowania ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego, Prezes KZGW zwracał się do Marszałka Województwa Mazowieckiego o ujęcie ich w aktualizowanym Indykatywnym Wykazie Projektów Kluczowych, wskazując na ich znaczenie dla ochrony przeciwpowodziowej.

12. Prezes KZGW, reprezentując Ministra Środowiska, zlecał corocznie w ramach umów trójstronnych¹⁴ wykonywanie oceny stanu technicznego i bezpieczeństwa obiektów hydrotechnicznych, administrowanych przez RZGW. Zakres prac objętych umowami, uzgadniany był z dyrektorami RZGW oraz przedkładany do zatwierdzenia Ministrowi Środowiska. Na podstawie powyższych umów zbadano: w 2008 r. 77 obiektów¹⁵, w 2009 r. 106 obiektów (w tym 57 obiektów I i II klasy ważności) oraz w 2010 r. 98 obiektów (w tym 62 obiekty I i II klasy ważności). Koszt realizacji powyższych umów wyniósł: 2.900,0 tys. zł w 2008 r.; 4.516,7 tys. zł w 2009 r. oraz 4.550,0 tys. zł w 2010 r. Wyniki powyższych badań wykorzystywane były przez RZGW do bieżącego zarządzania budowlami piętrzącymi, planowania remontów, modernizacji i bieżącej konserwacji.

Przeprowadzona, w trakcie kontroli NIK, analiza sprawozdań Prezesa KZGW z działalności w poszczególnych latach 2008–2010 wykazała, że badaniami oraz oceną stanu technicznego i bezpieczeństwa obiektów hydrotechnicznych objęto: w 2008 r. – 166 budowli piętrzących wodę na 89 obiektach I i II klasy ważności hydrotechnicznych administrowanych przez RZGW; w 2009 r. – 202 budowli na 114 obiektach, a w 2010 r. – 106 budowli piętrzących wodę na 36 obiektach I i II klasy ważności. Prezes KZGW wyjaśnił, iż różnice w liczbie budowli objętych badaniami, wykazanych w sprawozdaniach a ujętych

---

¹⁴ Umowy zawarte z Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Ośrodkiem Technicznej Kontroli Zapór jako wykonawcą oraz NFOŚiGW jako finansującym.

¹⁵ W umowie z 2008 r. nie wyszczególniono obiektów I i II klasy ważności.

w powyższych umowach trójstronnych, spowodowane były innym traktowaniem tych samych obiektów, wynikającym z niejednolitego podejścia do określeń „budowla-obiekt” oraz ich wzajemnych relacji.

W ocenie NIK, niejednolite kwalifikowanie obiektów jak i tworzących je poszczególnych budowli hydrotechnicznych oraz rodzaju wykonywanych ocen było działaniem nierzetelnym, uniemożliwiającym zidentyfikowanie faktycznej liczby i rodzaju zbadanych urządzeń. NIK przyjmuje wyjaśnienie Prezesa KZGW, że jednolite kwalifikowanie obiektów, jak i tworzących je budowli hydrotechnicznych, zakres wykonywanych prac, w tym przeglądów, pomiarów, badań, ocen i kontroli wymagają dalszego dopracowania.

W wyniku kontroli stanu technicznego budowli piętrzących i wałów przeciwpowodziowych, przeprowadzonych w badanym okresie, przedstawiano wykaz niezbędnych prac zabezpieczających i naprawczych. Jak wyjaśnił Prezes KZGW, możliwość realizacji wszystkich tych zadań przez RZGW ograniczana była rokrocznie limitami wydatków jakie można było przeznaczyć na utrzymanie wód i urządzeń wodnych. Jednakże, w miarę posiadanych środków finansowych, zadania te realizowane były na bieżąco. Powyższe wyjaśnienia znajdują potwierdzenie w raportach Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego (GUNB) za lata 2008–2010. Zwrócono w nich uwagę m.in. na niedostateczne środki przeznaczane na bieżącą konserwację obiektów hydrotechnicznych, co może spowodować wzrost zagrożenia bezpieczeństwa tych obiektów.

W badanym okresie, w raportach GUNB, do budowli piętrzących administrowanych przez RZGW, mogących stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa zostało zakwalifikowanych: w 2008 r. – 17 budowli piętrzących, w 2009 r. – 25, a w roku 2010 – 27. Ponadto, w latach 2008–2009 jedna budowla była zakwalifikowana jako zagrażająca bezpieczeństwu.

Natomiast, jak wykazała kontrola NIK w regionalnych zarządach gospodarki wodnej, w okresie 2008–2010, na podstawie okresowych kontroli stanu technicznego oraz badań i ocen stanu technicznego i stanu bezpieczeństwa budowli, do budowli piętrzących o stanie zagrażającym bezpieczeństwu zaliczono: w 2008 r. – trzy, w 2009 r. – dwie i 2010 r. – jedną budowlę, a do mogących zagrazić bezpieczeństwu: w 2008 r. – 30, w 2009 r. – 33 i w 2010 r. – 41 budowli piętrzących.

Ponadto GUNB, w raportach za lata 2008–2010, wnosił m.in. o wydanie fakultatywnego rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie warunków technicznych użytkowania obiektów hydrotechnicznych¹⁶.

13. W badanym okresie KZGW przeprowadził łącznie 21 kontroli gospodarowania wodami m.in. w zakresie: przestrzegania warunków ustalonych w decyzjach wydanych na podstawie *ustawy – Prawo wodne*; utrzymania wód oraz urządzeń wodnych; przestrzegania warunków obowiązujących na wałach przeciwpowodziowych oraz na obszarach bezpośredniego zagrożenia powodzią; stanu zabezpieczenia przed powodzią oraz przebiegu usuwania skutków powodzi związanych z utrzymaniem wód oraz urządzeń wodnych. W wyniku przeprowadzonych kontroli w jednym przypadku skierowano sprawę do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Warszawie. O stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowościach informowano także inne właściwe organy, w tym m.in. organy samorządu terytorialnego. W badanym okresie Prezes KZGW nie podejmował kontroli stanu realizacji planów i programów dotyczących gospodarki wodnej, określonych w art. 156 ust. 1 pkt 1 *ustawy – Prawo wodne*. Najwyższa Izba Kontroli przyjmuje wyjaśnienia, że przeprowadzenie powyższych kontroli będzie rozważane przy sporządzaniu projektu planu kontroli na 2012 r.

Ponadto kontrola wykazała, że umowy zawarte przez Rząd RP z Rządem Republiki Słowackiej w 1997 r. i Republiki Litewskiej w 2005 r. o gospodarce wodnej na wodach granicznych, nie zostały opublikowane w Dzienniku Ustaw. W dniu 8 września 2008 r. skierowano do Ministerstwa Środowiska pismo w kwestii ich

---

¹⁶ Zgodnie z art. 7 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. nr 243, poz. 1623 z późn. zm.).

opublikowania. Według stanu na koniec kontroli, planowane było ponowne wystąpienie Prezesa KZGW do Ministra Środowiska o publikację powyższych umów w Dzienniku Ustaw.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) zapewnienie uwzględniania w planach działalności RZGW w pierwszej kolejności zadań, mających na celu poprawę stanu technicznego obiektów hydrotechnicznych, które zagrażają lub mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa;
- 2) kontynuowanie działań mających na celu terminowe opracowanie dokumentów planistycznych dotyczących ochrony przeciwpowodziowej na terenie kraju;
- 3) jednoznaczne zdefiniowanie oraz konsekwentne stosowanie w opracowywanych dokumentach określeń „budowla” i „obiekt” oraz ich wzajemnej relacji dla potrzeb jednolitego kwalifikowania urządzeń wodnych, administrowanych przez RZGW, poddawanych okresowym kontrolom oraz ocenom stanu technicznego i bezpieczeństwa;
- 4) podjęcie kontroli stanu realizacji planów i programów dotyczących gospodarki wodnej;
- 5) rozważenie skierowania do Ministra Środowiska wniosku o wydanie rozporządzenia w sprawie warunków technicznych użytkowania obiektów hydrotechnicznych.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Prezesa o przedstawienie, w terminie 14 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 2 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do Kolegium Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały Kolegium Najwyższej Izby Kontroli.